

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

Силабус навчальної дисципліни
«Мануальні методи фізичної терапії.
Постізометрична релаксація»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити. Семестр: VII-VIII 4 рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і валеології. Одеса, вул. Ольгіївська, 4-А, Спорткомплекс ОНМедУ, 2 поверх.
Викладач(-і)	Юшковська Ольга Геннадіївна. Завідувачка кафедри, доктор медичних наук, професор. Плакіда Олександр Леонідович. Доктор медичних наук, професор кафедри. Філоненко Олена В'ячеславівна. Кандидат медичних наук, доцент кафедри. Кравець Світлана Вікторівна. Асистент кафедри. Семененко Олег Валерійович. Асистент кафедри. Шахназарян Камо Едуардович. Асистент кафедри.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Середовська Вікторія Юріївна, завуч кафедри 0672857552 Радаєва Вікторія Володимирівна, лаборант кафедри, 0973824140, +380(48) 723-05-68, +380 (48) 728-50-30 E-mail: sportmed@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 15.00 до 17.00 кожного четверга за розкладом. Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга за розкладом. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно). Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – є процес дозованого механічного впливу на поверхню тіла та обличчя людини за допомогою різних прийомів, які виконуються руками масажиста (мануальний масаж) або спеціальними апаратами (апаратний масаж)

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), медична біологія, біофізика, біохімія, етика, філософія, екологія, анатомія людини, нормальна та патологічна фізіологія та інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити: безпека життєдіяльності, валеологія, фізична реабілітація, спортивна медицина та формування умінь застосовувати знання з основ лікувального та спортивного масажу для подальшого вивчення усіх клінічних дисциплін і в майбутній професійній діяльності.

Мета дисципліни: Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей зокрема отримання практичних навичок з організації та проведення мануальної терапії, постізометричної релаксації, і удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання дисципліни:

- Скласти у здобувачів враження про важливість застосування мануальної терапії в комплексному лікуванні хворих;
- Засвоїти теоретичні дані щодо значення мануальної терапії та її місця у фізичній реабілітації.
- Засвоїти теоретичні дані щодо особливостей прийомів мануальної терапії та їх застосування.
- Ознайомити здобувачів із загальними положеннями застосування мануальної терапії при захворюваннях опорно-рухового апарату;
- Надання здобувачам теоретичних знань та формування практичних умінь щодо застосування різних прийомів мануальної терапії
- Вміти визначати ключові поняття та терміни мануальної терапії.
- Вміти аналізувати і прогнозувати вплив прийомів мануальної терапії на організм людини за даними медичного контролю.
- Вміти вибирати і застосовувати прийоми мануальної терапії в комплексному лікуванні хворих для більш швидкого відновлення здоров'я, збереження якості життя та попередження або ліквідації наслідків патологічного процесу.
- Вміти оцінювати ефективність застосування прийомів мануальної терапії.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- принципи підбору методів мануальної діагностики стану м'язової тканини при різних захворюваннях;
- принципи організації мануальної терапії та постізометричної релаксації при захворюваннях різних органів та систем;
- методичні рекомендації хворим для самомасажу вдома в період після клінічної реабілітації;

Вміти:

- підбирати адекватні та ефективні види мануальної терапії та постізометричної релаксації при захворюваннях органів та систем;
- підбирати найбільш адекватні та ефективні види м'яко тканинних технік мануальної терапії, прийоми постізометричної та постреципрокної релаксації при захворюваннях різних органів та систем;
- визначати вихідні положення пацієнта під час проведення процедури при захворюваннях різних органів та систем;
- визначати показання та протипоказання до проведення процедури мануальної терапії та постізометричної релаксації;
- здійснювати оперативний та інтегративний контроль за ефективністю приведення процедури (курсу) мануальної терапії та постізометричної релаксації у хворих з різною патологією.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських та практичних занять (30 аудиторних години); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрація, інструктаж, тренувальні вправи.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

Мануальна терапія.

Тема 1. Застосування методики мануальної терапії в комплексних програмах фізичної терапії та ерготерапії. Загальна характеристика методів мануальної терапії. Принципи застосування мануальної терапії в програмах фізичної терапії та ерготерапії. Специфіка застосування методики мануальної терапії в комплексних програмах фізичної терапії та ерготерапії.

Тема 2. Сучасні розробки і методи мануальної терапії (МТ) при ушкодженнях

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

хребта. Функціональна анатомія хребта, виявлення функціональної патології. Принципи мануальної терапії та масажу при ушкодженні хребта.

Тема 3. Методики мануальної терапії у дітей та підлітків. Методики лікувального масажу з елементами мануальної терапії у дітей та підлітків. Особливості аналітичної будови опорно-рухового апарату. Основні відомості про уроджений вивих стегна, уроджену м'язову кривошию та уроджену клишоногість. Відомості про підліткові відхили у осанці. Оволодіння вмінням виконувати масаж та корекцію для усунення відхилень ОРА у дітей.

Тема 4. Мануальна терапія при порушенні функцій суглобів. Мануальна терапія при порушенні функцій суглобів. Загальні відомості про порушення функцій суглобів. Клінічні прояви. Сучасні принципи лікування. Основні методики Мануальної терапії для відновлення функцій суглобів.

Тема 5. Особливості травматизму у спортсменів. Сучасні методики мануальної терапії. Розгляд найбільш поширених видів травматизму в спорті. Класифікація ефективності використання мануальної терапії при спортивному травматизмі. Мануальна терапія на різних етапах підготовки спортсменів.

Тема 6. Особливості методики мануальної терапії у інвалідів з ушкодженням опорно-рухового апарату. Причини набуття інвалідності. Категорії інвалідності. Значення мануальної терапії в загальній реабілітації. Особливості методики лікувального масажу після ампутації верхніх та нижніх кінцівок.

Тема 7. Особливості методики мануальної терапії при захворюваннях периферичної та центральної нервових систем. Особливості виникнення захворювань нервової системи. Особливості мануальної терапії при захворюванні нервової системи. Мануальна терапія при невриті та невралгії. Особливості застосування мануальної терапії в комплексних програмах фізичної терапії при ДЦП.

Тема 8. Особливості методики мануальної терапії при захворюваннях органів травлення. Анатомічна характеристика органів травлення та їх захворювання. Застосування мануальної терапії в комплексному лікуванні хронічних захворювань.

Змістовний модуль 2

Постізометрична релаксація

Тема 9. Поняття про постізометричну релаксацію м'язів. Методика постізометричної релаксації м'язів. Методика постізометричної релаксації м'язів шиї.

Тема 10. Постізометрична релаксація м'язів тулуба. Постізометрична релаксація м'язів верхніх кінцівок. Постізометрична релаксація м'язів нижніх кінцівок.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Майєрс, Томас. Анатомічні поїзди/Томас Майєрс; [Пер. з англ. Н. В. Скворцової, А. А. Зіміна]. - Львів : Сплайн, 2019. - 320 с.
2. М'язи. анатомія. Рух. Тестування /Клаус-Петер Валеріус та ін: пров. з англ., за ред Цикунова М.Б. -Кієв:МЕДпрес-інформ , 2016.-432 с.
3. Ситель А.Б. Актуальні питання мануальної терапії – Кієв.: БІНОМ, 2014. – 468 с.
4. Гросс Дж. Фізикальне дослідження кістково-м'язової системи. Ілюстрований посібник / Пер. з англ, за ред. С.П. Миронова, Н.А. Єскіна. – Кієв.: Видавництво Панфілова, 2018. – 488 с.
5. Вібен К. Візуальний посібник з функціонального м'язового тестування / КарінВібен, Бернд Фалькенберг; пров. з англ. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. -296 с.
6. Вісцеральні маніпуляції / Жан-П'єр Барраль, П'єр Мерсьє, пров. з франц. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2015. - 227с.
7. Фергюсон Л.У. Лікування міофасціального болю. Клінічне керівництво/Пер. з англ., за загальною редакцією М.Б.Цикунова, М.А.Єрмушкіна. – Кієв.: МЕДпрес-інформ, 2015. – 544 с.

Додаткова:

1. Вальтер Д.С. Прикладна кінезіологія. – Львів : Сплайн, 2014.-644 с.
2. Капанджі А.І. Верхня кінцівка. Фізіологія суглобів/А.І. Капанджі; [Пер. з англ. Г.М. Абелева, Є.В. Кишинівського]. - Львів : Сплайн, 2019. - 368 с.
3. Кліланд, Джошуа А. та ін. Клінічне обстеження в ортопедії з ілюстраціями Неттера. Доказовий підхід / Дж. А. Кліланд, Ш. Коппенхейвер, Дж. Су; переклад з англ. – Кієв: Видавництво Панфілова, 2018. – 624 с.
4. Ліф Д. Прикладна кінезіологія: керівництво у таблицях. Т1.- Кієв: Видавництво Панфілова.2016. - 410 с.
5. Ліф Д. Прикладна кінезіологія: керівництво у таблицях. Т2.- Кієв: Видавництво Панфілова. 2016- 372 с.
6. М'язи. Анатомія, рухи, тестування. Пров. з англійської підред М.Б.Цикунова, М, 2015, 432 с.
7. Нейматов Е.М., Сабінін С.Л. Основи біомеханіки руху тіла - Кієв: Видавництво Панфілова, 2016 – 480 с.
8. Орел А.М. Системний аналіз рентгенограм хребта у практиці мануальної медицини. – Кієв: Видавництво Панфілова, 2018. – 432 с.
9. Пеніну Ж. М'язова напруга. Від діагностики до лікування /Жіль Пеніну, Серж Тикса; пров. з фр.; за заг. ред. проф. М.Б. Цикунова. - 2-ге вид. – Львів : Сплайн, 2016. – 360 с.
10. Фішер П. Тести та вправи при функціональних порушеннях хребта / Петер Фішер; пров. з англ. Кієв: Видавництво Панфілова, 2017. – 224 с. : іл.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), теоретичне тестування, оцінювання виконання тестів, оцінювання активності на занятті.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.
Добре «4»	Здобувач виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.
Задовільно «3»	Здобувач виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника.
Незадовільно «2»	Здобувач не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Форми і методи підсумкового контролю: залік, виставляється здобувачу, який виконав усі розділи освітньої програми вибіркової дисципліни, приймав

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

активну участь у семінарських та практичних заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом – черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними – особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо; повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання

Політика щодо відвідування та запізень:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету